

DĚJINY STAVITELSTVÍ A ARCHITEKTURY

008***RANÉ KŘESŤANSTVÍ** * sestavil *Aleš Student / Igor H. Krčmář

ŘANĚ KŘEŠŤANSKÉ stavitelství

- 1. - 6.stol.n.l. s centry v Římě, Alexandrii, Antiochii, Efezu
 - od 4. stol.n.l. také Konstantinopolis a Milán
 - od 5. stol.n.l. také Ravenna
- Ostatní oblasti rozvoje: jižní Francie, Sýrie, Egypt, severní Afrika

THE FALL OF THE WESTERN ROMAN EMPIRE, c. 480 CE

- Extent of Roman Empire by the death of Theodosius I, c. 395
- Extent of the Eastern Roman Empire (Byzantine Empire), c. 395
- Extent of the Western Roman Empire, c. 395
- Western Roman Empire under Romulus Augustus, c. 475
- Western Roman rump state by the death of Julius Nepos, 480 CE
- Notable city, Known capital
- Notable peoples / tribes
- IBERIA Notable state / territory

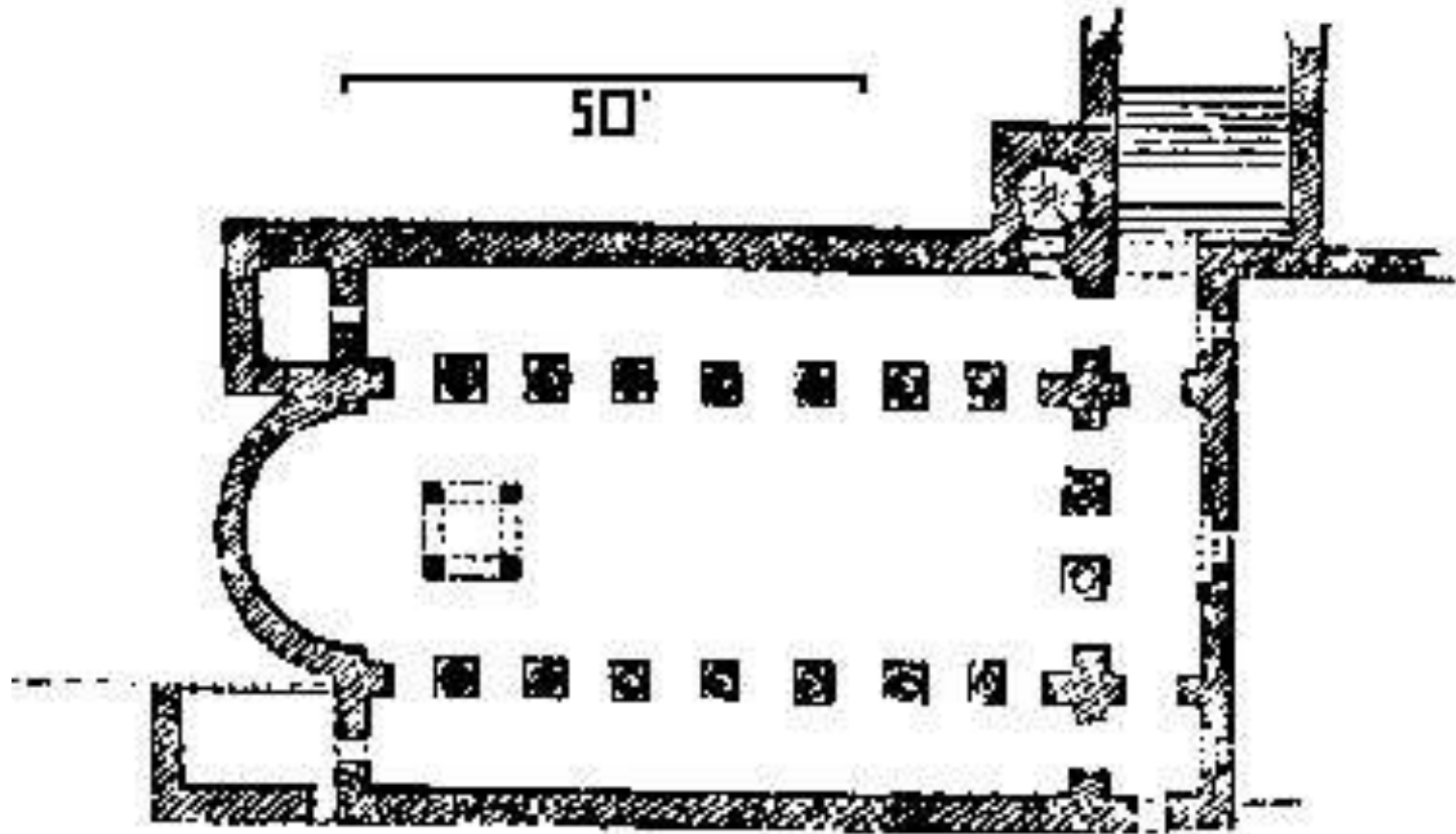
Historické souvislosti

- Ve 3.stol. Římské císařství v krizi.
- Šíření křesťanství.
- První křesťanská architektura na začátku 4. století
- Konstantin v roce 313 povolil zákonné vyznávání křesťanství.
- Katakomy nahrazeny bazilikami a martyrii.
- Rozklad západořímské říše – významný milníkem
- zánik otrokářství - radikální reorganizace společnosti v Evropě.

DRUHY STAVEB

CHRÁMOVÉ STAVBY

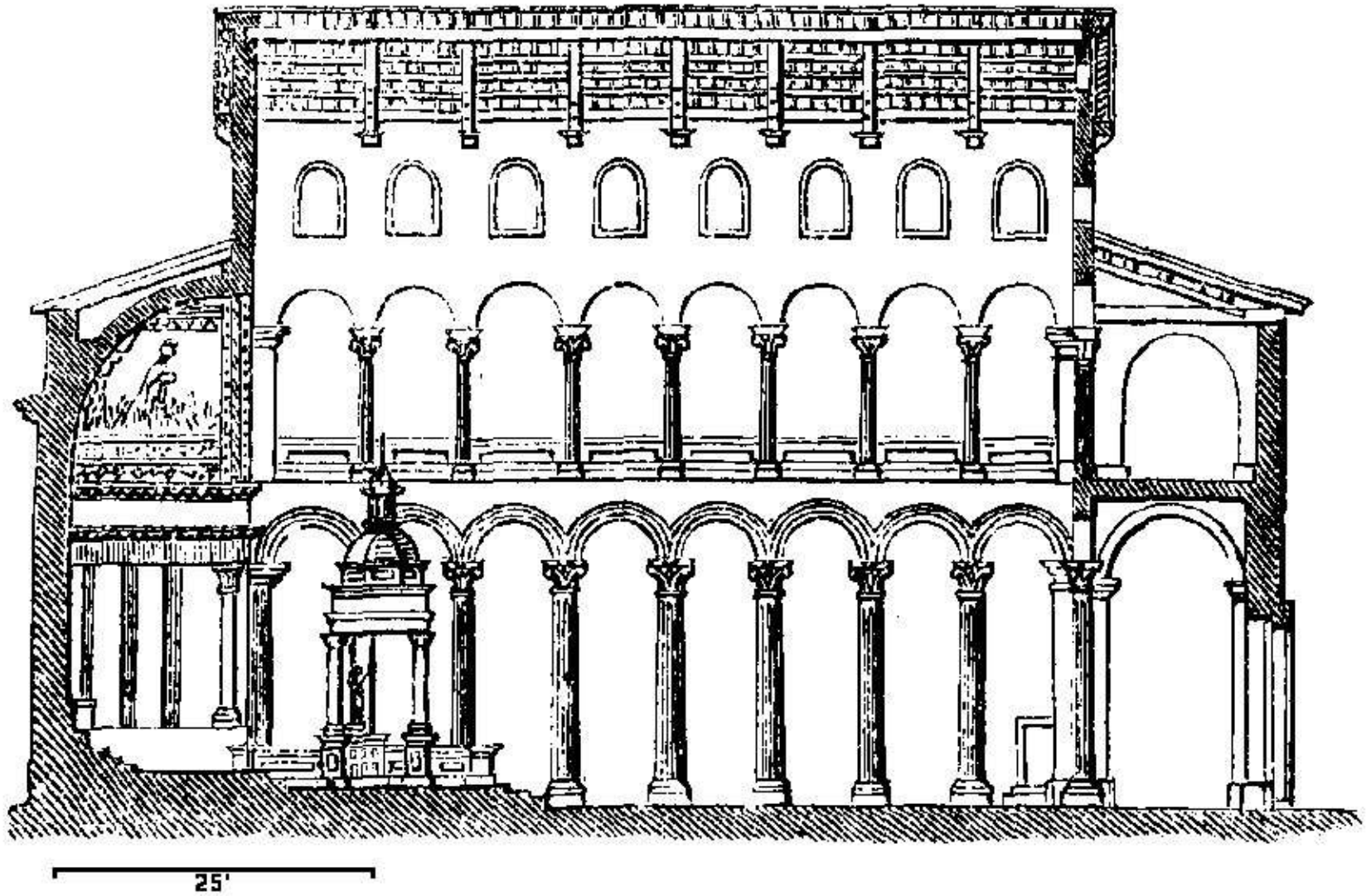
- * **BAZILIKA** - změna římské světské stavby na základní typ křesťanské stavby. Orientace západ (vstup) - východ (oltář). Třílodní a pětিলodní, střední loď vyšší a širší a ukončená apsidou. Bazilikální osvětlení. Obvykle plochý strop. Vstup přes nartex. někdy před průčelím atrium. Samostatně stojící zvonice (kampanila)
- * **CHRÁM CENTRÁLNÍ** - půdorysně kruh nebo mnohoúhelník. Zastropení plochým stropem nebo kupolí. Většinou jako baptisteria, martyria a mauzolea

Bazilika Santa Agnes
(7.stol.ŘÍM)

Bazilika Santa Agnes

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY

- **Antické** architektonické tvarosloví
 - **Sakrální** architektura
- **Vnější prostor** jednoduchý, nečleněný, **odpovídá** hmotově prostoru **vnitřnímu**
 - **Lidské měřítko**
 - Použití **sloupové arkády**
 - Časté používání **spolia**

STAVEBNÍ MATERIÁL

- **HLÍNA** – cihly, keramické tvárnice, mosaika
- **DŘEVO** – stropy, krovy
- **KÁMEN** – svislé nosné konstrukce

KONSTRUKCE

•SVISLÉ NOSNÉ

ZDIVO KAMENNÉ A CIHELNÉ - poměrně tenké, nezatěžované tolik klenbami

PILÍŘE – kamenné nebo cihelné

SLOUPY– kamenné, s vyšším plintem, štíhlejším dříkem, bez entáse

KONSTRUKCE

•VODOROVNÉ NOSNÉ

KLENBY – málo používané

KUPOLE– málo používané. Napojení kupole na čtvercový nebo polygonální půdorys pomocí trompů a později pendantivů

PLOCHÉ STROPY – nejčastěji dřevěné trémové

ARCHITRÁVOVÉ a ARCHIVOLTOVÉ ARKÁDY

•ŠIKMÉ NOSNÉ

SEDLOVÁ STŘECHA

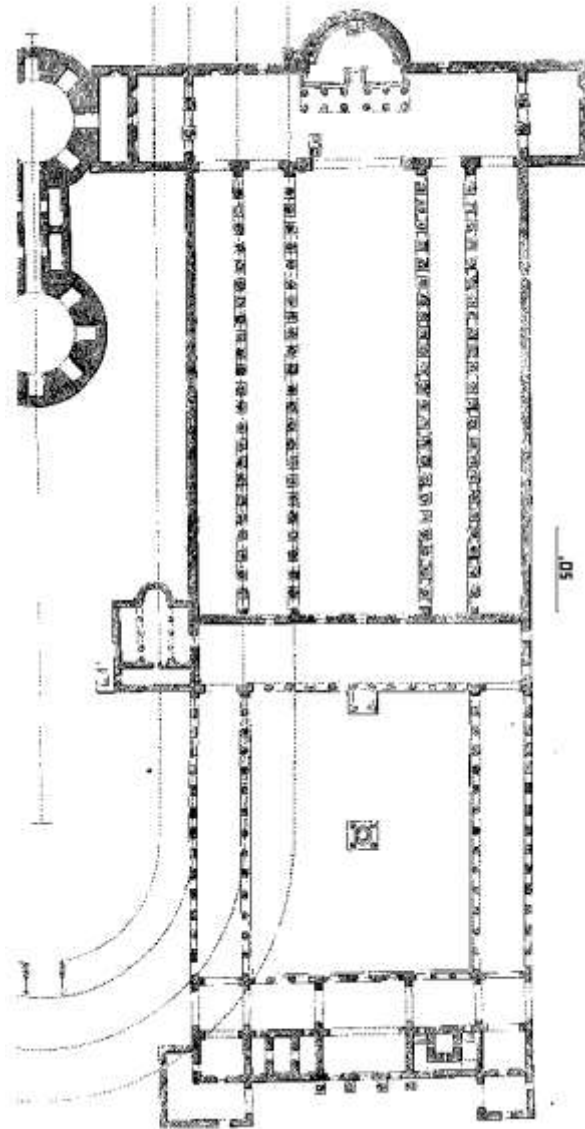
PULTOVÁ STŘECHA

TEORIE

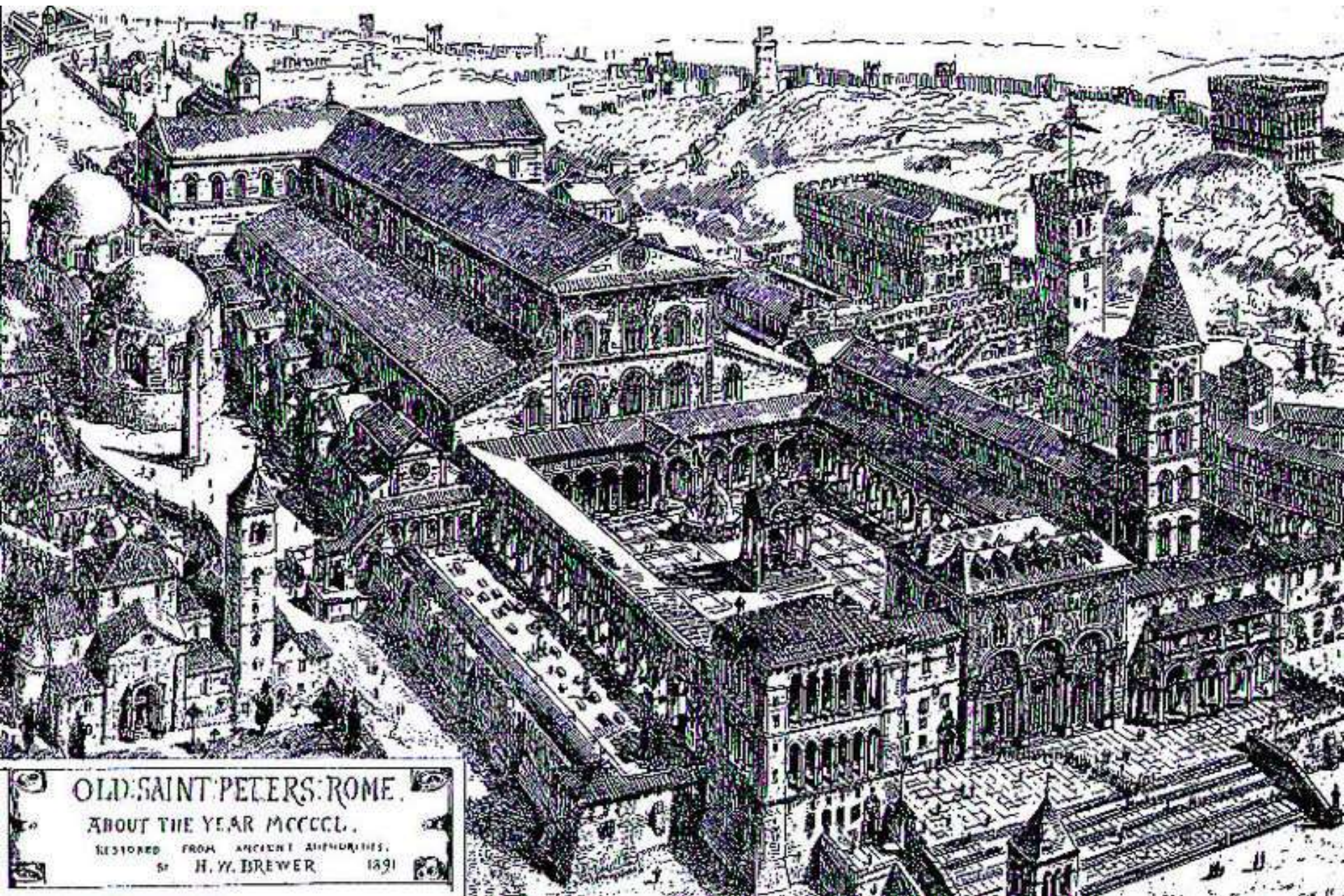
- Přímé napojení na římskou tradici

VÝZNAMNÉ STAVBY

(výběr některých staveb)

001 * CHrámsv.Petra ve Vatikáně
Vybuřoval Konstantin – zbouráno 1450 n.l.

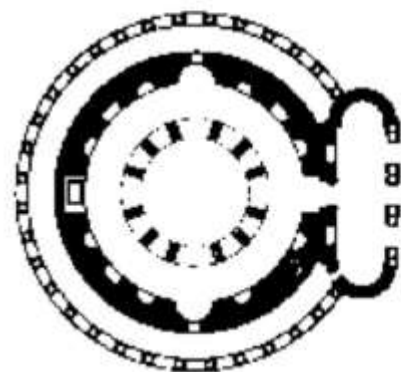

OLD SAINT PETERS: ROME.

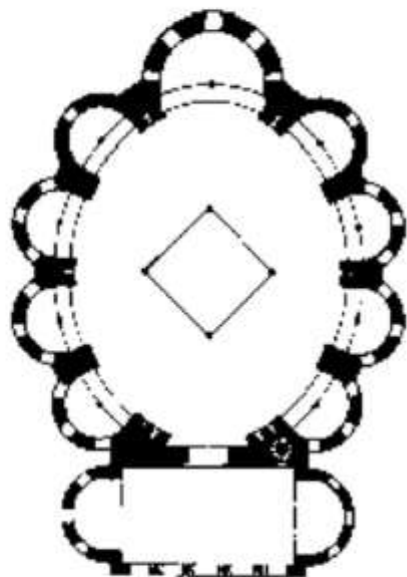
ABOUT THE YEAR MCCCCL.

RESTORED FROM ANCIENT AUTHORITIES.

By H. W. BREWER 1891

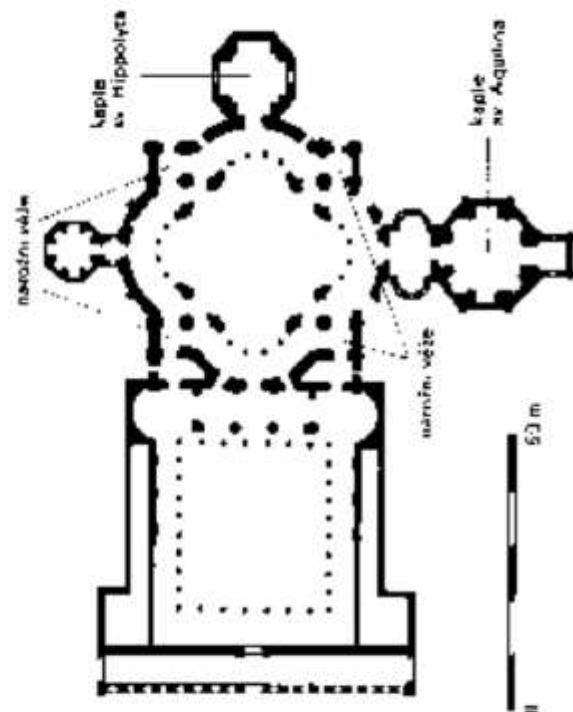

Světá Costanza, Řím

20 m

Sv. Gereon, Kolín nad Rýnem

50 m

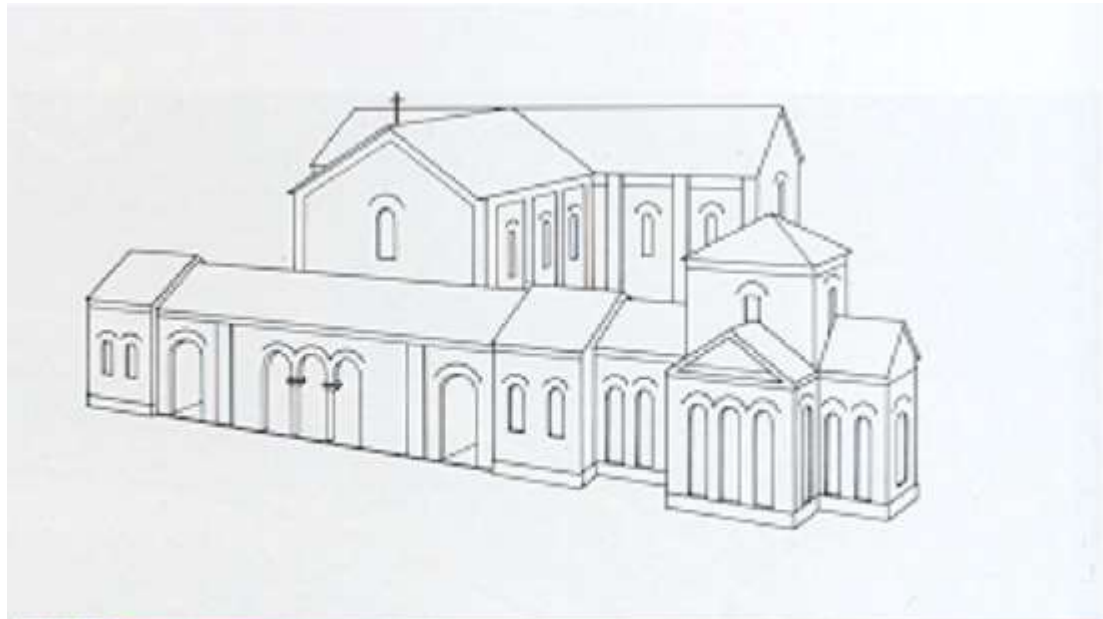
S. Lorenzo, Milán

002 * Kostel Sta Costanza v Římě, kostel Sv.Gereona v Kolíně nad Rýnem (cca 380 n.l.), kostel S.Lorenzo v Miláně (355-372 n.l.) - půdorysy

003 * Kostel Sta Costanza v Římě
Nejstarší a nejlépe zachovalá raně
křesťanská hrobní stavba –
Konstantin pro svou dceru.
V ochozu se na valené klenbě a
nikách zachovaly mozaiky ze
4.stol.n.l.

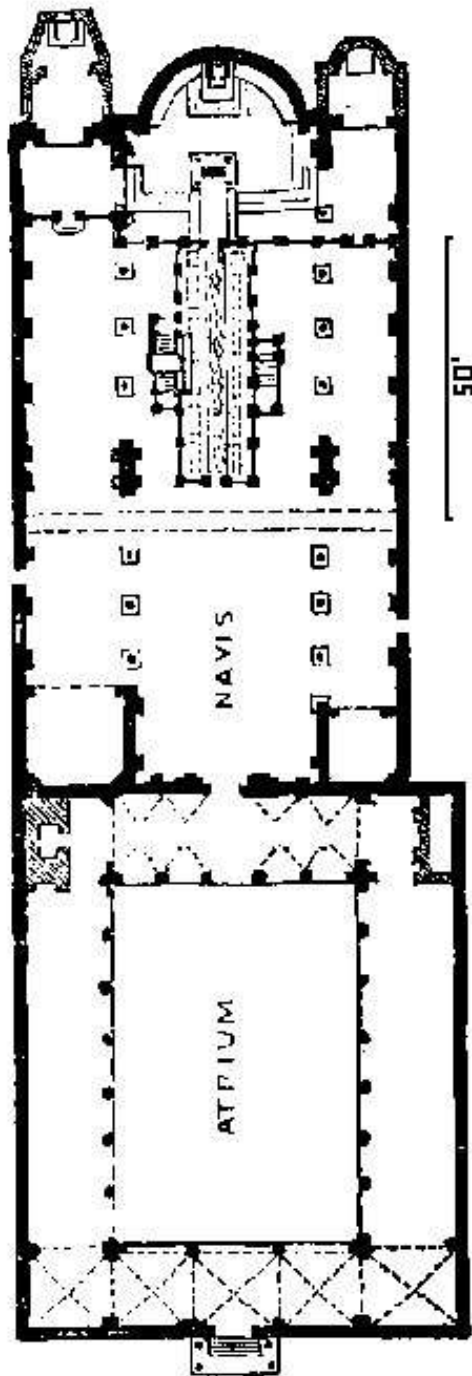

004 * Mauzoleum Gally Placidie v Raveně (402-425)
Dříve navazovala na velký nartex (široká pravoúhlá předsíň, obvykle arkádou otevřená, situovaná na západní straně raně křesťanských a středověkých bazilik – také shromaždiště čekatelů křtu).
Křížový půdorys, jedno z nejvýznačnějších stavebních děl 5.stol. Slepé oblouky a klenební pásy – první pokus o obohacení stěn arch.prvkem.

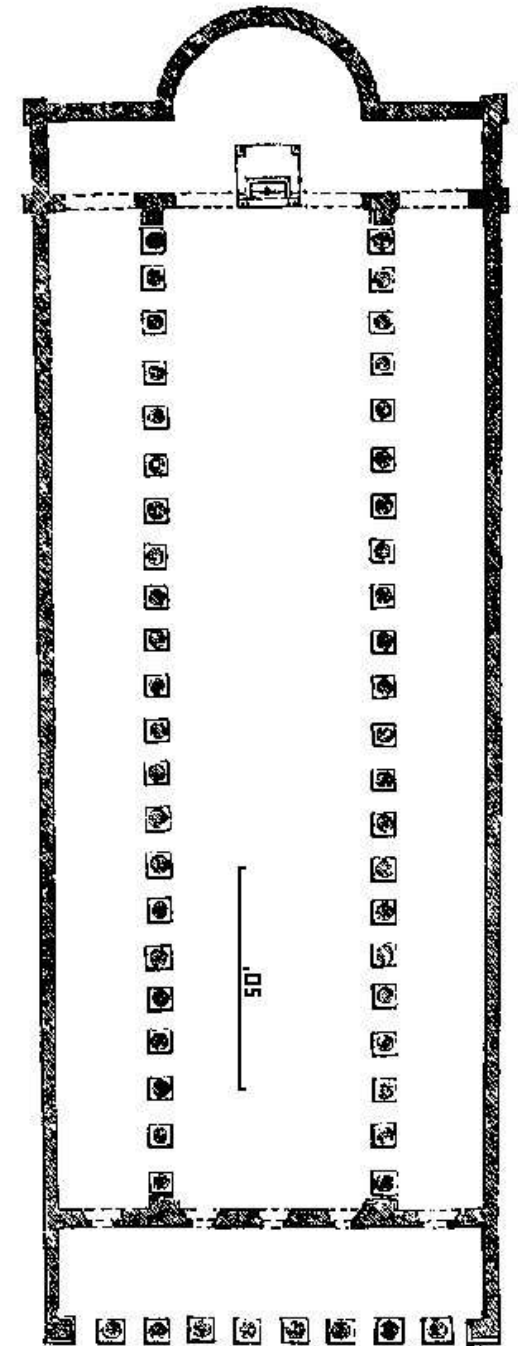

005 * Baptisérium Ariánských v Raveně
(konec 5.stol. Za vlády ostrogótského krále Theodoricha)
Čtyřlístá podnož do níž je zasazen osmistěnný hranol

San Clemente

Santa Maria Maggiore
432-440 n.l.

Santa Maria Maggiore
432-440 n.l.

